

Workshop 'Kinderrechten heb je nodig!'

Deze activiteit dient om kennis te maken met de verschillende kinderrechten. Na nagedacht te hebben over het verschil tussen wensen en fundamentele behoeften kunnen de leerlingen tot de vaststelling komen dat kinderrechten beantwoorden aan essentiële behoeften waaraan moet worden voldaan om een menswaardig leven in alle omstandigheden te garanderen.

Behandelde onderwerpen

- Kinderrechten.
- Het onderscheid tussen behoeften (wat noodzakelijk is voor het welzijn van het kind) en wensen (wat niet noodzakelijk is maar 'aanvullend' kan zijn).

Doelstellingen

- Kennismaken met kinderrechten.
- Het onderscheid begrijpen tussen 'wat men graag heeft' (wens) en 'wat men nodig heeft voor het welzijn van het kind' (essentiële behoefte).
- Tot de vaststelling komen dat kinderrechten noodzakelijk zijn, dat het rechten zijn waar men niet zonder kan wil men een menswaardig bestaan leiden.

Tijd

ongeveer 1 uur

Groepsgrootte

minimum 10, maximum 30 deelnemers

Vorbereiding

Je hebt nodig:

- Eén of meerdere reeksen illustraties van mogelijke wensen en noden (zie www.vormen.org/downloads: 'Wensen en noden - KR').
- Een reeks lege bladen van dezelfde grootte als de illustraties (facultatief).
- Eén of meerdere reeksen kaartjes met de kinderrechten (zie www.vormen.org/downloads: 'Kaartjes kinderrechten').
- Eén of meerdere reeksen krantenkoppen die verband houden met de kinderrechten, zoals bijgevoegd.
- Blad met de officiële tekst van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (zie www.vormen.org/downloads: 'Kinderrechtenverdrag').
- De briefjes of kaartjes 'krantenkoppen' (bijgevoegd).
- Een stapel kranten of magazines.
- De reeks tekeningen met kinderrechten (zie www.vormen.org/downloads: 'tekeningen kinderrechten').

Instructies

Stap 1: 'Nodig' of gewoon 'leuk'?

1. Verdeel de deelnemers in groepjes van 3 à 4 personen.
2. Elk groepje krijgt een aantal illustraties (van een vijftal tot de volledige reeks, naargelang de grootte van de groep).
3. De deelnemers dienen de illustraties in 2 stapels onder te verdelen: een linker stapel ('nodig') met wat ze denken dat nodig is voor het welzijn van het kind en een rechter stapel ('leuk') met wat ze denken dat leuk kan zijn, doch niet echt noodzakelijk is voor een menswaardig leven voor het kind.
4. Laat ieder groepje kort de beide stapels voorstellen aan de anderen, waarbij de anderen aangeven waar ze twijfels hebben over de juiste stapel of er niet akkoord mee gaan.
5. (facultatief) Laat elk groepje nadenken over wat verder nog nodig is voor het welzijn van het kind, dat nog niet ter sprake kwam ('Wat ontbreekt hier nog bij de stapel 'nodig'?'). Laat dit in grote letters opschrijven op bladen die dan bij de stapel 'nodig' gelegd worden.
6. (facultatief) Laat ieder groepje kort de eventueel toegevoegde bladen voorstellen aan de andere groepen, waarbij de anderen aangeven waar ze twijfels hebben erover of er niet akkoord mee gaan.

Stap 2: Noden en rechten

7. Leg de kaartjes met de kinderrechten uiteen, op tafels bijvoorbeeld (voorzie voldoende ruimte zodat deze kaartjes op voldoende afstand van elkaar liggen. Je kan de kaartjes ook ophangen aan de muren, en eronder ruimte voorzien om bladen onder te hangen).
8. Laat de groepjes, buiten één groepje, hun stapel 'nodig' bij elkaar verzamelen (deze stapel is niet meer van belang voor het verloop van het spel en de stapels 'leuk' mogen eveneens verzameld

worden, kwestie om de kaartjes nadien snel en gemakkelijk te sorteren), en verdeel de overgebleven stapel 'nodig' onder de deelnemers of de groepen.

9. Laat iedereen of elk groepje vervolgens de bladen van deze stapel 'nodig' aanbrengen bij het kinderrecht dat daar volgens hen mee overeenkomt.
10. Overloop samen wat bij welk kinderrecht aangebracht is. Vertel daarbij kort wat elk kinderrecht betekent. Als er kaartjes met kinderrechten zijn waarbij nog niets aangebracht is, ga je nader in op de betekenis van die kinderrechten, en vraag je of deze rechten dan overbodig zijn.
11. Vertel afsluitend dat kinderrechten dienen om ervoor te zorgen dat ieder kind (persoon onder 18 jaar, behalve als de wetten van de staat haar inwoners eerder als volwassenen behandelt) een menswaardig leven kan leiden. Dat een verdrag door de VN werd opgesteld ter verdediging van kinderen tegen verwaarlozing en mishandeling en voor de erkenning van kinderen als personen. En dat dit dan het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind geworden is.
12. (facultatief) Lees enkele kleine stukjes voor uit de officiële tekst van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Stap 3: Rechten en tekeningen

13. Toon de tekeningen met de kinderrechten één voor één aan de groep en stel vragen hierover:
 - "Welk recht wordt hier weergegeven? Waarover gaat dit?"
 - "Wat betekent dat concreet denk je? Kan je voorbeelden geven uit je eigen leven?"
 - "Hoe wordt dit recht voor jou toegepast?"
 - "Wordt dit recht soms geschonden?"
 - "Is dat voor alle kinderen op de wereld zo?"

De deelnemers moeten zelf dieper doordenken wat de kinderrechten inhouden en beseffen wat de gevolgen ervan kunnen zijn in het dagelijks leven.

Stap 4: Rechten en krantenkoppen

14. Geef elk groepje een krantenkop.
15. Laat elk groepje deze krantenkop bij het bijhorende kinderrecht dat daar volgens hen mee overeenkomt, leggen of hangen. Bespreek met hen telkens wat ze bij welk kinderrecht aanbrengen, of ze er al dan niet akkoord mee gaan. Je kan ook enkele vragen stellen als 'Gebeurt dit echt?', 'Waar?', 'Hoe komt het?', enz.
16. Laat ze nu op zoek gaan in kranten en magazines, en uitknippen wat volgens hen bij een kinderrecht past, en bij het kinderrecht plaatsen. Bespreek dit.

Illustraties en kinderrechten

Hieronder hoe wij dachten dat de illustraties konden onderverdeeld worden in 'nodig' en 'leuk', en het verband tussen 'nodig' en het kinderrecht.

Illustraties 'Wensen en noden'	Kinderrechten
Gedachteballon, swastika, droevige en vrolijke man	1. Elk kind heeft recht op een eigen mening en op inspraak
Kerk, moskee, synagoge; tekenaar, danseres, Chinese draak	2. Elk kind heeft recht op een eigen geloof en cultuur
Brood, verwarming	3. Elk kind heeft recht op gezonde voeding, water, kleding en onderdak
Vergadering	4. Elk kind heeft recht om samen te komen met anderen
Verkeersregeling ('slow'), guillotine, zweep, rechter, asiel (grens welkom)	5. Elk kind heeft recht op veiligheid en bescherming
School	6. Elk kind heeft recht op onderwijs en informatie
Trommel, clown, dansers, spelende kinderen	7. Elk kind heeft recht op spel en vrije tijd
Doktersgerief	8. Elk kind heeft recht op zorg
Paspoort	9. Elk kind heeft recht op een naam en een nationaliteit
Man = vrouw, blank = zwart	10. Elk kind heeft recht op een gelijke behandeling
Moeder en kind, vader en kinderen	11. Elk kind heeft recht om bij de eigen familie te zijn
Doktersgerief, rolstoel	12. Elk kind heeft recht op aangepaste verzorging bij ziekte of handicap
Sleutelgat	13. Elk kind heeft recht op een privé-leven
Slavenhandel	14. Elk kind heeft recht op bescherming tegen uitbuiting
Concentratiekamp; zware deur, ketting, geketende man	15. Elk kind heeft recht op bescherming tegen onwettige opsluiting
Tank	16. Elk kind heeft recht op bescherming tegen oorlog
Familie, wieg, ooievaar	17. Elk kind heeft recht op bescherming bij adoptie
Illustraties 'Wensen en noden' - vervolg	'Leuk' maar niet 'nodig'
Dief	'Leuk' maar niet 'nodig'
Racewagen	'Leuk' maar niet 'nodig'
Pratende papegaai	'Leuk' maar niet 'nodig'
Kasteel	'Leuk' maar niet 'nodig'
Gsm	'Leuk' maar niet 'nodig'
Verzameling boeken	'Leuk' maar niet 'nodig'
Gedekte tafels	'Leuk' maar niet 'nodig'
Kroon	'Leuk' maar niet 'nodig'
Zetel	'Leuk' maar niet 'nodig'
Geldbeugel	'Leuk' maar niet 'nodig'
Koffer kleding	'Leuk' maar niet 'nodig'
Vliegtuig rond de aardbol	'Leuk' maar niet 'nodig'
Liggende man op de aardbol	'Leuk' maar niet 'nodig'
Rinkelende wekker	'Leuk' maar niet 'nodig'
Radio	'Leuk' maar niet 'nodig'
Bloemist	'Leuk' maar niet 'nodig'
Laptop	'Leuk' maar niet 'nodig'
Schrijver onder de boom	'Leuk' maar niet 'nodig'
Palmboom	'Leuk' maar niet 'nodig'
Zon	'Leuk' maar niet 'nodig'
Afstuderende studenten	'Leuk' maar niet 'nodig'
Valentijnshartje	'Leuk' maar niet 'nodig'
Zeilboot	'Leuk' maar niet 'nodig'
Cadeau's en bloemen	'Leuk' maar niet 'nodig'

'Krantenkoppen' rond kinderrechten

Deze krantenkoppen zijn verzonnen, maar zouden wel eens realiteit kunnen zijn. Kopieer ze en knip ze uit. Links van de krantenkop vind je het kinderrecht waar dat volgens ons bij hoort. Het is echter helemaal niet uitgesloten dat er andere overeenkomsten gevonden worden.

Kinderrecht	Krantenkop
Elk kind heeft recht op een eigen mening en op inspraak.	Benny wil naar een cowboyfilm. Vader vindt dat die niet deugt.
Elk kind heeft recht op een eigen mening en op inspraak.	Ruzie in een Vlaams gezin wegens keuze van dochter om met Islamitische kinderen te spelen.
Elk kind heeft recht op een eigen mening en op inspraak.	Ik ben het niet eens met je mening, maar ik wil dat ieder zijn mening kan zeggen.
Elk kind heeft recht op een eigen geloof en cultuur.	Jenny wil graag een halssnoer met kruisje. Mama wil dat niet: zij heeft een hekel aan symbolen van een geloof.
Elk kind heeft recht op een eigen geloof en cultuur.	Karel volgt elke zondag de dienst in de St Janskerk, zijn ouders komen nooit in een kerk.
Elk kind heeft recht op gezonde voeding, water, kleding en onderdak.	Arme mensen eten doorgaans minder gezond.
Elk kind heeft recht op gezonde voeding, water, kleding en onderdak.	In de ontwikkelingslanden hebben de rijken de macht over het drinkbaar water.

Elk kind heeft recht om samen te komen met anderen.	"Ik stimuleer mijn kinderen deel te nemen aan een sportkamp."
Elk kind heeft recht om samen te komen met anderen.	Door de rellen in Parijs legt de Franse regering een samenscholingsverbod op en voert de avondklok in.
Elk kind heeft recht op veiligheid en bescherming.	Jonge meisjes van de gemeente Kleinhout moeten oppassen voor een gevaarlijke pedofiel.
Elk kind heeft recht op veiligheid en bescherming.	België scoort het hoogst op het gebied van veiligheid in de samenleving.
Elk kind heeft recht op onderwijs en informatie.	Kinderen zonder papieren durven niet naar school uit angst dat ze uit het land worden gezet.
Elk kind heeft recht op spel en vrije tijd.	Kinderen in zweetateliers in Mumbai, India, werken 14 uur per dag, zeven dagen op zeven.
Elk kind heeft recht op zorg.	Dronken vader laat dochter van zeven een week rondlopen met onverzorgde brandwonde.
Elk kind heeft recht op een naam en een nationaliteit.	Plan International ijvert ervoor dat overal ter wereld kinderen bij de geboorte worden ingeschreven.

Elk kind heeft recht op een gelijke behandeling.	De jongen mocht gaan sporten, het meisje niet. De jongen mocht gaan dansen, het meisje moest thuisblijven.
Elk kind heeft recht om bij de eigen familie te zijn.	In sommige gevangenissen mogen vrouwen hun baby's meenemen tot hun straftijd erop zit.
Elk kind heeft recht op aangepaste verzorging bij ziekte of handicap.	De Damiaanactie zorgt dat kinderen die aan melaatsheid lijden toch nog in een toekomst kunnen geloven.
Elk kind heeft recht op een privé-leven.	Elsie deed haar dagboek altijd op slot. Ze wilde niet dat iemand van de familie erin las.
Elk kind heeft recht op bescherming tegen uitbuiting.	Voor een paar centen per dag knopen Kinderen van zes de prachtigste tapijten.
Elk kind heeft recht op bescherming tegen onwettige opsluiting.	Kinderen van illegalen worden samen met hun ouders opgesloten, terwijl ze niks misdaan hebben.
Elk kind heeft recht op bescherming tegen oorlog.	Kindsoldaten zijn de ontmijsningsdienst en het afweerschild van gewetenloze leiders.
Elk kind heeft recht op bescherming bij adoptie.	Wereldwijd worden kinderen gekocht en verkocht. Sommige adoptieouders denken vooral aan zichzelf.